

L E G E

cu privire la energia electrică

Nr.137-XIV din 17.09.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.111-113/681 din 17.12.1998

*** * ***

C U P R I N S

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de acțiune a prezentei legi

Articolul 2. Condiții generale

Articolul 3. Noțiuni generale

Capitolul II

COMPETENȚA ADMINISTRATIVĂ

Articolul 4. Competența Guvernului

Articolul 5. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

Articolul 6. Funcțiile de bază ale Agenției în domeniul electroenergeticii

Articolul 7. Drepturile Agenției

Articolul 8. Administrarea Agenției

Articolul 9. Bugetul Agenției

Articolul 10. Raportul financiar

Articolul 11. Protecția consumatorilor

Articolul 12. Transparența activității Agenției. Deciziile și hotărârile Agenției

Capitolul III

REGIMUL DE ELIBERARE, MODIFICARE, SUSPENDARE

ȘI RETRAGERE A LICENȚELOR

Articolul 13. Activități pentru care se acordă licențe

Articolul 14. Condițiile și procedura de licențiere

Articolul 15. Tipurile de licențe și sfera de acțiune a licenței

Articolul 16. Obligațiile și drepturile titularului de licență

Articolul 17. Modificarea, suspendarea și reluarea valabilității licenței

Articolul 171. Retragera licenței

Articolul 18. Fuziunea, asocierea, separarea sau divizarea unităților electroenergetice și a furnizorilor

Capitolul IV

DREPTUL DE FOLOSINȚĂ A PROPRIETĂȚII UNOR ALTE PERSOANE

Articolul 19. Principii generale

Articolul 20. Efectuarea de lucrări prealabile

Articolul 21. Pozarea liniilor electrice

Articolul 22. Folosirea imobilului

Articolul 23. Exproprierea

Capitolul V

PRODUCEREA, TRANSPORTAREA, DISTRIBUIREA, ACTIVITATEA DE DISPECERAT CENTRAL ȘI FURNIZAREA ENERGIEI ELECTRICE

Articolul 24. Coordonarea activităților în sistemul electroenergetic

Articolul 25. Producerea de energie electrică

Articolul 26. Transportul de energie electrică

Articolul 27. Distribuția de energie electrică

Articolul 28. Dispeceratul central

Articolul 29. Furnizarea de energie electrică

Articolul 291. Calitatea serviciilor de distribuție și furnizare a energiei electrice

Articolul 30. Extinderea rețelelor electrice

Capitolul VI

RAPORTURILE JURIDICE DINTRE PARTICIPANȚII LA PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE

Articolul 31. Raporturile juridice

Articolul 32. Contractul de furnizare a energiei electrice

Articolul 33. Efectele încheierii contractului privind furnizarea de energie electrică

Articolul 34. Suspendări și limitări în alimentarea cu energie electrică

Articolul 35. Evidența consumului și plata pentru energie electrică

Capitolul VII

REGLEMENTAREA TARIFELOR

Articolul 36. Tarifele la energia electrică și pentru prestarea serviciilor auxiliare

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 37. Soluționarea litigiilor

Articolul 38. Dispoziții finale

Notă: În cuprinsul legii, cuvîntul "contorului" și cuvintele "contorului de energie electrică" se înlocuiesc cu cuvintele "echipamentului de măsurare"; cuvintele "acordarea de licențe" se înlocuiesc cu cuvintele "eliberarea de licențe" conform Legii nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege stabilește principiile fundamentale de organizare și reglementare a activităților ce țin de producerea, transportul, distribuția, furnizarea și consumul de energie electrică, precum și sistemul de protecție a intereselor consumatorilor.

Legea urmărește crearea unei baze legislative pentru asigurarea unei competiții largi pe piața energiei electrice în vederea sporirii eficienței sistemului electroenergetic.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de acțiune a prezentei legi

(1) Efectul prezentei legi se extinde asupra:

- a) producerii energiei electrice;
- b) transportului și distribuției energiei electrice;
- c) furnizării energiei electrice, inclusiv prin import, export și tranzit;
- d) prețurilor la energia electrică și pieței energiei electrice;
- e) eliberării de licențe;
- f) protecției drepturilor consumatorilor.

(2) Prezenta lege reglementează raporturile juridice dintre participanții la piața energiei electrice: unitățile electroenergetice, dispeceratul central, furnizori, consumatori.

[Art.1 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 2. Condiții generale

Energia electrică se produce, se transportă, se distribuie și se furnizează în cel mai eficient mod, respectîndu-se actele legislative cu privire la proprietate, protecția mediului, protecția muncii, alte acte legislative, în conformitate cu interesele economiei naționale și drepturile consumatorilor.

[Art.2 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 3. Noțiuni generale

În sensul prezentei legi, prin noțiunile înscrise mai jos, se înțelege:

sistem electroenergetic - totalitate a elementelor din producerea, transportul, distribuția și utilizarea energiei electrice;

unitate electroenergetică - centrală electrică, rețea de transport, rețea de distribuție;

centrală electrică - instalație sau ansamblu de instalații tehnice care produc energie electrică, utilizînd diverse feluri de combustibil (cărbune, gaze, produse petroliere etc.) sau alte resurse energetice;

centrală electrică publică - centrală electrică din a cărei producție anuală medie de energie electrică cel puțin 60% sînt destinate utilizării în scopuri publice;

centrală electrică destinată uzului intern - centrală electrică din a cărei producție anuală medie de energie electrică mai mult de 40% sînt folosite pentru consumul intern al proprietarului;

putere a centralei electrice - suma puterilor active nominale a unităților producătoare de energie electrică ale unei centrale electrice, stabilită la barele acesteia;

balanță de puteri electrice - situație cînd puterea disponibilă sistemului electroenergetic este suficientă pentru îndeplinirea continuă a sarcinii consumatorilor în orice oră a curbei sarcinii de consum;

rețea electrică - rețea de transport sau de distribuție;

rețea de transport - sistem format din linii electrice de înaltă tensiune, cu echipament și utilaj de transformare și de comutare, precum și cu instalații auxiliare, care asigură în ansamblu transportul energiei electrice;

rețea de distribuție - sistem format din linii electrice de tensiune medie și joasă, cu echipament și utilaj de transformare și de comutare, precum și cu instalații auxiliare, care asigură în ansamblu distribuția și furnizarea energiei electrice pînă la punctul de delimitare;

unitate transportatoare - persoană juridică deținătoare de licență pentru transportul de energie electrică;

unitate de distribuție - persoană juridică deținătoare de licență pentru distribuție de energie electrică;

dispecerat central - persoană juridică deținătoare de licență pentru activitatea de dispecerat central;

producător - persoană juridică deținătoare de licență pentru exploatare a centralelor electrice și producere de energie electrică;

furnizare - achiziționare și vânzare de energie electrică;

furnizor - persoană juridică deținătoare de licență pentru furnizare de energie electrică;

consumator - persoană fizică sau persoană juridică utilizatoare de energie electrică prin conectare a instalațiilor sale la rețeaua electrică în unul sau mai multe puncte de alimentare;

instalație de utilizare - ansamblu de instalații și rețele ale consumatorului destinate utilizării de energie electrică, situate în aval de punctul de delimitare;

punct de delimitare - loc în care instalațiile consumatorului se racordează la rețeaua electrică și în care imobilul consumatorului și imobilul unității electroenergetice sau al furnizorului se delimitează după dreptul de proprietate;

subconsumator - persoană fizică sau persoană juridică ale cărei instalații electrice sînt racordate la instalațiile electrice ale unui consumator cu care are încheiat un contract;

zonă de consum - amplasament al instalațiilor de utilizare ale consumatorilor, inclusiv ale subconsumatorilor, prin care se consumă energia electrică recepționată de la unul sau mai multe puncte de alimentare;

monopol natural - situație dominantă a unuia sau a câtorva agenți economici în producerea, transportul, distribuția și furnizarea de energie electrică, cauzată de împrejurări de ordin natural, economic sau tehnologic;

costul serviciilor - cheltuieli efective, necesare și rezonabile, suportate la efectuarea unei activități din sfera electroenergeticii;

plată pentru racordare - sumă de bani achitată de consumator unității electroenergetice pentru acoperirea cheltuielilor necesare racordării instalației de utilizare a consumatorului la rețeaua electrică, pentru procurarea de instalații, dispozitive, conductoare necesare racordării și pentru executarea lucrărilor de instalare a acestora la consumator;

calitatea energiei electrice - totalitatea caracteristicilor energiei electrice referitoare la frecvența tensiunii, amplitudinea și variația tensiunii, golurile de tensiune, nesimetria tensiunii pe cele trei faze, supratensiunile stabilite în standardul național GOST 13109;

echipament de măsurare - aparat sau sistem destinat pentru măsurarea cantității de energie electrică furnizată consumatorului și, după caz, a puterii electrice în scopul facturării;

extinderea rețelei de distribuție - majorarea capacității rețelei de distribuție existente sau construcția unor rețele noi sau porțiuni de rețea de distribuție pentru satisfacerea cerințelor de energie electrică ale solicitanților din noile localități, cartiere, microraiioane sau din cele existente;

piața energiei electrice - sfera de vânzare-cumpărare a energiei și puterii electrice de către participanții pieței în scopul aprovizionării fiabile a consumatorilor cu energie electrică în cadrul sistemului electroenergetic;

racordare - realizare a legăturii electrice permanente dintre instalația de utilizare a consumatorului și rețeaua electrică;

servicii auxiliare - servicii adiționale furnizării energiei electrice, acordate consumatorilor și unor părți terțe de către furnizor și unitatea de distribuție/transport;

sistem paușal - metodă de determinare, prin calcul, a cantității de energie electrică consumată în funcție de puterea receptoarelor electrice și numărul orelor de utilizare pe tipuri de receptoare electrice sau în funcție de puterea contractată și numărul orelor de utilizare a acesteia;

consumator casnic - orice persoană fizică a cărei instalație de utilizare este racordată la rețeaua electrică și care utilizează energie electrică pentru necesități casnice, nelegate de activitatea de întreprinzător sau cea profesională;

consumator noncasnic - orice persoană fizică sau juridică a cărei instalație de utilizare este racordată la rețeaua electrică și care utilizează energie electrică în alte scopuri decât necesitățile casnice.

[Art.3 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Capitolul II

COMPETENȚA ADMINISTRATIVĂ

Articolul 4. Competența Guvernului

În scopul promovării politicii energetice, Guvernul:

a) asigură securitatea energetică a statului și determină strategia (programul) de dezvoltare a surselor de energie electrică și a interconexiunilor cu sistemele electroenergetice ale altor state;

b) stabilește condițiile generale de funcționare optimă a centralelor electrice și condițiile generale de import și export de energie electrică prin acordare centralelor electrice locale a unui statut de prioritate la comercializarea, pe piața internă, a energiei electrice produse de ele, precum și a unui statut de prioritate față de tranzitul pe teritoriul Republicii Moldova a energiei electrice produse de alte țări;

[Lit.b) în redacția Legii nr.1160-XIV din 26.07.2000]

c) aprobă, în bază de concurs, construcția de centrale electrice cu o putere mai mare de 20 MW, aprobă mărirea capacităților de producție ale centralelor electrice de termoficare existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW;

[Lit.c) în redacția Legii nr.1160-XIV din 26.07.2000]

d) stabilește întreprinderea care va exercita funcțiile dispeceratului central;

e) determină tipurile de combustibil ce urmează a fi utilizate la centralele electrice cu o putere mai mare de 20 MW;

f) stabilește cantitatea minimă a rezervelor de combustibil;

g) promovează interesele energiei naționale pe plan internațional.

Articolul 5. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

(1) Reglementarea sistemului electroenergetic se efectuează de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, denumită în continuare Agenție.

(2) Agenția este o autoritate publică centrală de reglementare permanentă cu statut de persoană juridică, ce nu se subordonează unei alte autorități publice sau private, cu excepția cazurilor stipulate la alin. (3) al prezentului articol, la alin.(3)-(5), (8) ale art.8 și la alin.(4) al art.9.

(3) Regulamentul Agenției se elaborează în conformitate cu prezenta lege și se aprobă de către Guvern.

[Art.5 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 6. Funcțiile de bază ale Agenției în domeniul electroenergeticii

(1) Agenția:

a) eliberează, în conformitate cu procedura și cerințele stabilite prin lege, licențe pentru: producerea de energie electrică; transportul de energie electrică și/sau activitatea de dispecerat central; distribuția de energie electrică; furnizarea de energie electrică la tarife reglementate sau la tarife nereglementate;

b) modifică, suspendă sau retrage, în cazurile prevăzute de prezenta lege, licențele eliberate;

c) exercită, în limitele și modul stabilite de lege, controlul privind modalitatea de respectare a drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate;

d) elaborează și aprobă, în modul stabilit, metodologia de calculare a tarifelor reglementate la energia electrică, aprobă aceste tarife;

e) supraveghează corectitudinea calculării de către titularii de licențe a tarifelor reglementate la energia electrică conform prevederilor stipulate în licențe;

f) supraveghează activitatea comercială a participanților la piața energiei electrice;

g) determină informația de ordin economic și tehnic referitoare la funcționarea sistemului electroenergetic în ansamblu, ce urmează a fi dată publicității de către titularii de licențe, respectând confidențialitatea acesteia;

h) promovează competiția pe piața energiei electrice, ținând cont de statutul prioritar al centralelor electrice locale la comercializarea energiei electrice produse de ele;

h1) adoptă hotărâri și decizii în limitele competențelor prevăzute de lege;

i) stabilește, în conformitate cu Standardele naționale de contabilitate, metodele de ținere a contabilității în electroenergetică, precum și sistemul de informații în baza cărora titularii de licențe vor prezenta rapoarte Agenției.

(2) În vederea îndeplinirii prevederilor prezentei legi, Agenția colaborează cu organul central de specialitate, cu Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, în special prin furnizarea reciprocă de informații necesare aplicării atât a prevederilor legislației concurenței, cât și a prevederilor legislației din domeniile energeticii, cu Serviciul Standardizare și Metrologie, cu ministerele și cu alte organe ale administrației publice centrale sau locale interesate, cu societatea civilă.

[Art.6 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

[Art.6 modificat prin Legea nr.1160-XIV din 26.07.2000]

Articolul 7. Drepturile Agenției

(1) În scopul îndeplinirii eficiente a funcțiilor sale prevăzute de prezenta lege, Agenția este în drept:

a) să controleze dacă titularul de licență respectă condițiile stipulate în licență;

b) să controleze dacă titularul de licență aplică în mod corect tarifele reglementate;

c) să aibă acces la documentele aferente activităților, practicate conform licenței, inclusiv la cele cu informații ce constituie secret de stat sau de serviciu;

d) să obțină de la titularii de licențe copii, extrase din documentele menționate la lit.c), precum și informații suplimentare;

e) să pună în aplicare principiul cheltuielilor minime la producerea, transportul, distribuția și furnizarea de energie electrică;

f) să ceară titularilor de licențe pentru distribuția de energie electrică și pentru furnizarea de energie electrică la tarife reglementate să negocieze și să încheie cu centralele electrice locale contracte pe termen lung privind achiziționarea de energie electrică produsă de ele la tarife și volume reglementate de Agenție, cu condiția ca executarea acestor contracte să nu aibă drept efect majorarea tarifelor pentru consumatori;

g) să emită regulamente în domeniul electroenergetic și al relațiilor dintre producător, furnizor, unitate de distribuție, unitate transportatoare și consumatori;

h) să aplice amenzi în cazurile prevăzute de lege.

(2) Agenția poate avea și alte drepturi prevăzute de lege.

[Art.7 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

[Art.7 modificat prin Legea nr.1379-XIV din 17.11.2000]

[Art.7 modificat prin Legea nr.1160-XIV din 26.07.2000]

Articolul 8. Administrarea Agenției

(1) Agenția este condusă de Consiliul de administrație alcătuit din trei directori.

(2) Deciziile Consiliului de administrație se adoptă cu votul majorității. Fiecare director deține un singur vot.

(3) Directorii sînt desemnați de către Guvern pentru o perioadă de 4 ani, iar directorii aflați în exercițiul funcției o vor exercita pînă la expirarea termenului stabilit anterior. În cazul apariției, din diferite motive, a locului vacant de director, Guvernul, în termen de o lună, desemnează un nou director. Nici unul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține funcția mai mult de 8 ani.

(4) Directorul poate fi eliberat din funcție de către Guvern în cazul:

- a) demisionării;
- b) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- c) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;
- d) alegerii sale în altă funcție;
- e) condamnării la privațiune de libertate prin hotărîre definitivă a instanței de judecată;
- f) îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor sale de serviciu în mod sistematic;
- g) încălcării legislației.

(5) Guvernul desemnează unul dintre cei trei directori în funcția de director general al Consiliului de administrație.

(6) Directorul general angajează personalul Agenției cu consimțămîntul a cel puțin unui membru al Consiliului de administrație.

(7) La întreprinderile a căror activitate este reglementată de Agenție, în corespundere cu prezenta lege, directorul Consiliului de administrație nu este în drept:

- a) să dețină funcții;
- b) să dețină acțiuni ale acestor întreprinderi; să fie creditor sau debitor al lor;
- c) să obțină cîștiguri financiare sau materiale;
- d) să încerce a obține angajarea unei persoane sau să negocieze angajarea sa după termenul de aflare a sa în funcție.

(8) Directorul general prezintă Guvernului și Parlamentului un raport despre activitatea Agenției în anul precedent.

[Art.8 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 9. Bugetul Agenției

(1) În fiecare an, către 15 noiembrie, Agenția își formează bugetul pentru anul următor în baza:

- a) plăților regulatorii aplicate anual de Agenție titularilor de licențe;
- b) plăților pentru eliberarea licențelor;
- c) altor surse prevăzute de legislație.

(2) Agenția stabilește mărimea plăților regulatorii pentru anul următor, la un nivel suficient cât să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale în conformitate cu prezenta lege, în baza estimărilor volumelor de energie electrică prezentate de către titularii de licențe pînă la data de 1 noiembrie curent. Mărimea plăților se determină în modul următor:

- a) în cazul producătorului de energie electrică - pornind de la volumul de energie electrică livrat de la barele centralei;
- b) în cazul unității transportatoare și al dispeceratului central - pornind de la volumul de energie livrat în rețelele de distribuție;
- c) în cazul unității de distribuție - pornind de la volumul de energie electrică eliberat consumatorilor;
- d) în cazul furnizorului de energie electrică - pornind de la volumul de energie electrică furnizat.

(3) Plățile regulatorii se transferă de către titularii de licențe pe contul curent al Agenției. Agenția are drept unic de a utiliza mijloacele de pe contul său. Mijloacele neutilizate în exercițiul financiar curent se transferă la bugetul anului următor. Dacă pe parcursul exercițiului financiar curent se formează un deficit de fonduri, Agenția este în drept să-l recupereze de la bugetul anului următor, corectînd corespunzător plățile regulatorii. Agenția este în drept să contracteze împrumuturi bancare, la dobînzii rezonabile, pentru acoperirea cheltuielilor curente ce nu pot fi acoperite din plățile regulatorii colectate. Agenția rambursează împrumuturile din mijloacele obținute de la plățile regulatorii colectate ulterior.

(4) Bugetul Agenției se aprobă de către Guvern la nivelul de 0,06 - 0,09 la sută din costul anual al energiei electrice, al gazelor naturale furnizate consumatorilor, al produselor petroliere principale și al gazelor lichefiate importate. Bugetul Agenției se publică în presa centrală.

[Art.9 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 10. Raportul financiar

În fiecare an, către data de 1 martie, Agenția pregătește un raport financiar, care include informații privind plățile regulatorii vărsate pe contul curent al Agenției, precum și cheltuielile efectuate de Agenție de pe acest cont pe parcursul anului precedent. În raportul financiar se indică, de asemenea, toate împrumuturile bancare contractate și oricare alte mijloace utilizate de Agenție pe parcursul anului precedent. Raportul financiar se publică în presa centrală.

Articolul 11. Protecția consumatorilor

(1) În scopul protecției consumatorilor, Agenția:

- a) ține permanent în centrul atenției problemele care afectează interesele consumatorilor;

- b) elaborează regulamente privind apărarea intereselor consumatorilor;
- c) examinează sesizările consumatorilor;
- d) colaborează cu organizațiile care reprezintă interesele consumatorilor;
- e) asigură organizațiile care apără interesele consumatorilor, precum și consumatorii, cu informația necesară referitoare la activitatea titularilor de licențe, excepție făcând cazurile când această informație este confidențială;
- f) soluționează în procedură necontencioasă neînțelegerile dintre consumator și furnizor survenite în legătură cu procedura racordării la rețea, precum și cele referitoare la încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice.

(2) Consumatorii sînt în drept să solicite concursul Agenției în vederea soluționării oricăror probleme ce țin de competența acesteia, inclusiv în cazul livrării de energie electrică necalitativă și prestării de servicii necalitative. Agenția examinează sesizările menționate și le soluționează în limitele competenței sale.

[Art.11 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 12. Transparența activității Agenției. Deciziile și hotărârile Agenției

(1) Transparența activității, a deciziilor și hotărârilor Agenției este asigurată de către Consiliul de administrație, care, în acest scop:

- a) face publice ședințele Consiliului de administrație;
- b) anunță din timp părților interesate ordinea de zi a ședinței Consiliului de administrație și asigură accesul liber al persoanelor interesate, precum și al publicului larg la examinarea chestiunilor incluse pe ordinea de zi. La ședințele în cadrul cărora vor fi discutate informațiile cu caracter confidențial, vor fi invitate numai persoanele vizate. De asemenea, ordinea de zi a ședințelor de lucru va fi publicată pe site-ul Agenției www.anre.md;
- c) în cazul în care consiliul de administrație intenționează să adoptate hotărâri ce pot avea impact asupra piețelor relevante și a prestării serviciilor publice, Agenția va respecta procedura de consultare, publicînd pe site-ul său proiectul actului ce urmează a fi aprobat prin hotărîre; la solicitarea părților interesate, proiectul actului va fi remis prin poșta electronică. Proiectul va fi comunicat publicului larg cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte, termen în care părțile interesate vor avea posibilitatea de a formula propuneri, comentarii sau obiecții. În cadrul ședințelor publice vor fi prezentate comentariile, propunerile și obiecțiile formulate, care vor fi discutate cu părțile care le-au înaintat.

Se stabilește un termen de 15 zile calendaristice pentru prezentarea avizelor și propunerilor și un termen de 15 zile calendaristice - pentru discutarea lor.

Toate persoanele care au solicitat înscrierea adresei lor de poștă electronică pe lista de corespondență constituită de Agenție vor fi informate referitor la începerea consultărilor.

În cazul în care protejarea concurenței sau a intereselor și drepturilor consumatorilor impune adoptarea de urgență a unui act, termenul de 30 de zile specificat la lit.c) poate fi redus de Agenție, dar nu va fi mai mic de 10 zile.

Agenția face accesibile publicului rezultatele consultărilor, inclusiv motivele pentru care a respins obiecțiile și/sau propunerile prezentate de părțile interesate, cu excepția cazurilor în care informația este protejată de Legea cu privire la secretul comercial.

(2) Dacă neînțelegerile dintre titularii de licență în probleme ce țin de competența Agenției nu pot fi soluționate de către aceștia de sine stătător, ele sînt examinate de Agenție, care, la sesizarea oricăreia dintre părți, va emite o decizie în vederea soluționării litigiului în termen de 30 de zile calendaristice de la data sesizării. În caz de necesitate, Agenția poate prelungi termenul stabilit cu cel mult o lună, comunicînd acest fapt părților interesate.

(3) Agenția, în termen de 3 zile lucrătoare din data adoptării deciziei asupra litigiului, o remite spre executare părților implicate în litigiu, cu expunerea motivelor pe care se întemeiază decizia. Deciziile Agenției sînt obligatorii pentru părți și vor fi executate de acestea.

(4) Deciziile și hotărîrile Agenției emise în temeiul prezentei legi pot fi atacate în instanța de judecată competentă.

(5) Deciziile și hotărîrile Agenției care prezintă interes public, precum și mențiunile cu privire la licențele eliberate de autoritatea de reglementare, sînt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în condițiile și în conformitate cu prevederile Legii privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, ale Legii privind procedura publicării și republicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actelor normative și a rectificărilor operate în ele și ale Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

(6) La cererea persoanelor fizice sau juridice, Agenția furnizează orice alt tip de informație solicitată, cu excepția celei cu caracter confidențial. Informația care se conține în registrele de licențiere este transparentă.

[Art.12 în redacția Legii nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

[Art.12 modificat prin Legea nr.240-XV din 13.06.03, în vigoare 08.07.03]

Capitolul III

REGIMUL DE ELIBERARE, MODIFICARE, SUSPENDARE

ȘI RETRAGERE A LICENȚELOR

[Denumirea în redacția Legii nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 13. Activități pentru care se acordă licențe

(1) Producerea de energie electrică, transportul de energie electrică și/sau activitatea de dispecerat central, distribuția de energie electrică, furnizarea de energie electrică la tarife reglementate sau la tarife nereglementate sînt activități pentru care se eliberează licențe.

(2) Se eliberează licență producătorului proprietar de centrală electrică cu o putere de 5 MW și mai mult dacă această putere este folosită pentru consum public. Atunci cînd puterea centralei este utilizată pentru consum intern, licența se va elibera numai în cazul dacă această putere este de 20 MW și mai mult.

(3) Producătorul proprietar de centrală electrică publică, cu o putere mai mică de 5 MW, sau de centrală electrică de uz intern, cu o putere de pînă la 20 MW trebuie să comunice Agenției data punerii în funcțiune și să coopereze cu sistemul electroenergetic în conformitate cu prevederile art.24.

[Art.13 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 14. Condițiile și procedura de licențiere

(1) Licențele pentru activitățile prevăzute la art.13 se acordă agenților economici persoane juridice în cazul în care aceștia:

a) sînt înregistrați în Republica Moldova;

b) prezintă raportul financiar (pentru persoana juridică care activează) sau extrasul de cont bancar în cazul inițierii afacerii, documentele ce confirmă că dispune de mijloace tehnice cu care va fi desfășurată activitatea pentru care solicită licență, documentele ce confirmă că dispune de personal care poate desfășura activitatea pentru care solicită licență.

(2) Managerul întreprinderii care solicită licență va trebui să îndeplinească următoarele condiții:

a) să aibă capacitate de exercițiu;

b) să aibă reședință permanentă în Republica Moldova;

c) să aibă studii superioare, să demonstreze cunoștințe în activitatea pentru care se solicită licență și să aibă o experiență în domeniul electroenergetic de cel puțin 5 ani;

d) să nu aibă antecedente penale legate de activitatea reglementată de prezenta lege și nici antecedente penale pentru crime premeditate, prevăzute de Codul penal.

(3) Eliberarea, reperfectarea licenței și eliberarea duplicatului acesteia pentru activitățile prevăzute la art.13 se efectuează conform procedurii stabilite de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

[Art.14 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 15. Tipurile de licențe și sfera de acțiune a licenței

(1) Agenția este în drept să elibereze următoarele tipuri de licențe:

a) licență pentru producerea de energie electrică;

b) licență pentru transportul de energie electrică și/sau activitatea de dispecerat central;

c) licență pentru distribuția de energie electrică;

d) licență pentru furnizarea de energie electrică la tarife reglementate sau la tarife nereglementate.

(2) Licența este însoțită, în mod obligatoriu, de condițiile de desfășurare a activității licențiate, care corespund prevederilor legii și sînt parte integrantă a licenței.

(3) Licențele eliberate de către Agenție sînt valabile pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Licențele obținute în Republica Moldova sînt valabile și peste hotarele ei, în corespundere cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

[Art.15 în redacția Legii nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 16. Obligațiile și drepturile titularului de licență

(1) Titularul de licență este obligat:

- a) să îndeplinească condițiile stipulate în licență;
- b) să se conducă de principiul cheltuielilor minime, prezentînd Agenției calcule argumentate ale cheltuielilor suportate în cazul în care Agenția a stabilit că piața energiei electrice nu este competitivă;
- c) în procesul de îndeplinire a condițiilor stipulate în licență, să nu admită discriminarea participanților la piața de energie electrică și să respecte statutul de prioritate al centralelor electrice locale la comercializarea energiei electrice produse de ele;
- d) să nu întrerupă prestarea de servicii, excepție făcînd cazurile de neplată, motivele tehnice și de siguranță stipulate în licență și în contracte;
- e) să prezinte Agenției rapoarte anuale în forma și în termenele prestabilite de ea, precum și altă informație, solicitată de Agenție, necesară în executarea atribuțiilor sale, conform legislației;
- f) să achite regulat plățile regulatorii.

(2) Nici o autoritate publică și nici o organizație privată nu poate obliga titularul de licență să continue prestarea de servicii persoanei fizice sau persoanei juridice care nu-și onorează obligațiile de plată prevăzute de contractul încheiat sau nu respectă condițiile aprobate în vederea prestării acestor servicii.

(3) Titularul de licență are drept de acces liber la contoarele electrice de pe teritoriul consumatorului cu care a încheiat contract de furnizare a energiei electrice.

(4) Titularul de licență nu are dreptul să procure acțiuni ale unui alt titular de licență fără acordul scris al Agenției. Agenția informează în scris titularul de licență privind acordul respectiv în termen de o lună de la depunerea cererii de către acesta.

(5) Dreptul de a deține mai mult de o licență este reglementat de Agenție.

[Art.16 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

[Art.16 modificat prin Legea nr.1160-XIV din 26.07.2000]

Articolul 17. Modificarea, suspendarea și reluarea valabilității licenței

(1) Licența poate fi modificată atît din inițiativa titularului, cît și din inițiativa Agenției, cu acordul ambelor părți, în cazul intervenirii unor circumstanțe esențiale.

(2) Licența poate fi suspendată prin hotărîre judecătorească, adoptată în temeiul legii, la cererea Agenției.

(3) În cazurile în care se constată neîndeplinirea de către titularul de licență a obligațiilor sale și, ca urmare, întreruperea furnizării energiei electrice către consumatori pentru o perioadă mai mare decît cea stabilită pentru înlăturarea cauzelor motivate, fiind pusă în pericol securitatea națională, viața și sănătatea oamenilor, sau dacă acțiunile ori inacțiunile titularului de licență duc la încălcarea ordinii publice și impun remedierea imediată a consecințelor survenite, licența poate fi suspendată, cu adresarea ulterioară a Agenției în instanța de judecată. Adresarea în instanță trebuie să se facă în termen de 3 zile lucrătoare. În caz de nerespectare a acestui termen, suspendarea licenței se anulează.

(4) Agenția va suspenda licența conform procedurii prevăzute la alin.(3) dacă deficiențele identificate nu au fost remediate în termen de 7 zile de la emiterea prescripției în condițiile prezentei legi.

(5) Drept temei pentru suspendarea licenței servesc:

a) nerespectarea de către titularul de licență a prescripției privind lichidarea încălcării condițiilor activității licențiate în termenul stabilit, în cazul în care încălcările sînt imputabile titularului de licență, inclusiv cele privind neinformarea, în termenul stabilit, asupra modificării datelor indicate în documentele anexate la declarația pentru eliberarea licenței;

b) incapacitatea parțială sau provizorie a titularului de licență de a desfășura genul de activitate licențiat conform prevederilor legii.

(6) Decizia privind suspendarea licenței se adoptă de Agenție în termen de 3 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a hotărîrii instanței de judecată și este adusă la cunoștința titularului de licență în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii. În decizia Agenției privind suspendarea licenței se indică termenul concret de suspendare, care nu poate depăși 6 luni.

(7) Titularul de licență este obligat să informeze în scris Agenția despre lichidarea circumstanțelor care au condus la suspendarea licenței.

(8) Termenul de valabilitate a licenței nu se prelungește pe perioada de suspendare a acesteia.

(9) Reluarea activității licențiate se efectuează în temeiul deciziei Agenției, după remedierea circumstanțelor care au condus la suspendarea licenței, sau în temeiul hotărîrii instanței de judecată care a emis hotărîrea de suspendare a licenței sau a hotărîrii instanței ierarhic superioare, în conformitate cu legea.

[Art.17în redacția Legii nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

[Art.17 modificat prin Legea nr.240-XV din 13.06.03, în vigoare 08.07.03]

Articolul 171. Retragera licenței

(1) Licența poate fi retrasă prin hotărîre judecătorească, adoptată în temeiul legii, la cererea Agenției, cu excepția retragerii licenței conform temeiurilor prevăzute la alin.(2) lit.a) și b), care se efectuează direct de către Agenție.

(2) Drept temei pentru retragera licenței servesc:

a) cererea titularului de licență privind retragera acesteia;

b) decizia cu privire la anularea înregistrării de stat a titularului de licență;

c) neachitarea plății regulatorii în termenul stabilit de Agenție;

d) depistarea unor date neautentice în documentele prezentate Agenției, dacă acestea nu au fost remediate sau nu pot fi remediate în termenul stabilit;

e) stabilirea faptului de transmitere a licenței sau a copiei de pe aceasta altei persoane în scopul desfășurării activității licențiate;

f) neînlăturarea în termenul stabilit a circumstanțelor care au condus la suspendarea licenței;

g) nerespectarea repetată a prescripțiilor privind lichidarea încălcărilor ce țin de condițiile activității licențiate, în cazul în care încălcările sînt imputabile titularului de licență.

(3) Agenția adoptă decizia privind retragerea licenței în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a hotărîrii instanței de judecată și o aduce la cunoștința titularului de licență, cu indicarea temeiurilor retragerii, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei.

(4) În cazul retragerii licenței, taxa pentru licență nu se restituie.

(5) Titularul de licență căruia i s-a retras licența poate să depună o nouă declarație pentru eliberarea licenței pentru același gen de activitate după înlăturarea cauzelor care au condus la retragerea licenței.

(6) Titularul de licență este obligat, în termen de 10 zile lucrătoare de la data adoptării deciziei de retragere a licenței, să depună la Agenție licența retrasă.

[Art.171 introdus prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 18. Fuziunea, asocierea, separarea sau divizarea unităților electroenergetice și a furnizorilor

Fuziunea unităților electroenergetice și a furnizorilor între ei, precum și cu alți agenți economici, asocierea, separarea sau divizarea unităților electroenergetice și a furnizorilor, în cazul în care aceste transformări pot influența tarifele reglementate, se efectuează doar cu acordul Agenției. În cazul respectiv Agenția este obligată, în termen de o lună, să prezinte acordul și este în drept să modifice condițiile stipulate în licență. Acordul se consideră oferit dacă Agenția nu răspunde solicitantului în termenul indicat.

[Art.18 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Capitolul IV

DREPTUL DE FOLOSINȚĂ A PROPRIETĂȚII UNOR ALTE PERSOANE

Articolul 19. Principii generale

(1) Titularul de licență pentru producerea, transportul sau distribuția energiei electrice este în drept să folosească proprietatea altor persoane în cazul:

- a) efectuării de lucrări preliminare;
- b) pozării liniilor electrice;
- c) construcției și exploatării obiectivelor sistemului electroenergetic;
- d) exercitării altor acțiuni.

(2) Titularul de licență este obligat să repare proprietarului de teren sau de un alt imobil ori beneficiarului dreptului de folosință asupra acestor imobile pagubele cauzate prin efectuarea de lucrări prevăzute la alin.(1) lit.a)-d), inclusiv în urma lichidării consecințelor unor avarii, și să readucă terenurile ocupate temporar la starea lor inițială.

(3) În scopul preîntîmpinării de avarii în rețelele electrice sau lichidării consecințelor lor, proprietarul de teren sau de un alt imobil sau beneficiarul dreptului de folosință asupra acestor imobile este obligat să permită unității electroenergetice să le folosească după necesități.

(4) În zonele de protecție a naturii, activitatea prevăzută la alin.(1) lit. a)-d) nu poate fi exercitată fără acordul prealabil al autorităților protecției mediului.

Articolul 20. Efectuarea de lucrări prealabile

Lucrările prealabile aferente construcției unei unități electroenergetice sau a unor obiective ale ei pot fi începute de titularul de licență doar în cazul încheierii unui acord cu proprietarul sau cu beneficiarul dreptului de folosință asupra terenului pe care urmează să se efectueze lucrările prealabile.

Articolul 21. Pozarea liniilor electrice

(1) Pozarea include lucrările de construcție, montare, reparare, reconstrucție a liniilor electrice, a suporturilor de transformatoare și a echipamentelor de comutare și se efectuează de către titularul de licență doar în cazul încheierii unui acord cu proprietarul sau cu beneficiarul dreptului de folosință asupra terenului pe care urmează să se efectueze aceste lucrări.

(2) Acordul stipulat la alin.(1) se anulează în cazul în care nu se realizează în termen de 5 ani de la data încheierii lui.

Articolul 22. Folosirea imobilului

(1) Orice obiective ale unităților electroenergetice pot fi amplasate și exploatate pe terenurile aflate în proprietatea sau în folosința unor alte persoane în baza dreptului de folosință.

(2) Dreptul de folosință se atribuie în baza unui acord cu proprietarul de imobil.

(3) În cazul în care nu se ajunge la un acord cu proprietarul de imobil în ceea ce privește acordarea dreptului de folosință, titularul de licență poate solicita sprijinul autorităților administrației publice competente în soluționarea problemei în cauză.

(4) Dreptul de folosință încetează în cazul în care nu se exercită în decursul a 5 ani de la data acordării lui.

Articolul 23. Exproprierea

(1) În cazul în care titularul de licență nu a reușit să obțină dreptul de folosință asupra terenului necesar pentru construcția unei centrale electrice, stații de transformare și a altor obiective de uz public, el este în drept să inițieze procedura de expropriere a lui în conformitate cu legislația.

(2) În cazul construcției și exploatării liniilor electrice, suporturilor de transformatoare și echipamentelor de comutare, exproprierea poate avea loc doar dacă titularul de licență demonstrează că lucrările, prevăzute la art.21, vor împiedica substanțial ori chiar vor exclude folosirea de către proprietar a imobilului său.

(3) Imobilul expropriat în conformitate cu alin.(1) și (2) trece în proprietatea statului și este dat cu drept de folosință titularului de licență.

Capitolul V

PRODUCEREA, TRANSPORTAREA, DISTRIBUIREA, ACTIVITATEA DE DISPECERAT CENTRAL ȘI FURNIZAREA ENERGIEI ELECTRICE

Articolul 24. Coordonarea activităților în sistemul electroenergetic

(1) Unitățile electroenergetice funcționează într-un sistem unic. Producătorii, unitățile de transport și de distribuție, dispeceratul central și furnizorii colaborează pe principiile economiei de piață și ale dirijării operative unice.

(2) Conform condițiilor stipulate în licență și în regulamentele aprobate de Agenție, dispeceratul central și unitatea transportatoare, împreună cu producătorii, unitățile de distribuție și furnizorii de energie electrică, elaborează:

a) regulile de colaborare în sistemul electroenergetic;

b) condițiile de aplicare a restricțiilor în relațiile dintre părți.

(3) Dirijarea operativă asupra sistemului electroenergetic unic este pusă pe seama dispeceratului central și unității transportatoare și se efectuează în conformitate cu prevederile alin.(2) lit.a) și b).

(4) Raporturile juridice dintre participanții la piața energiei electrice se stabilesc în bază de contract, conform condițiilor stipulate în licență și în regulamentele aprobate de Agenție.

Articolul 25. Producerea de energie electrică

(1) Producătorii de energie electrică, indiferent de puterea centralelor lor, sînt în drept să participe la piața energiei electrice dacă respectă cerințele tehnice de racordare la rețea, iar calitatea energiei electrice livrate corespunde standardului național GOST 13109.

(2) Licența pentru producerea de energie electrică se eliberează pe un termen de 25 de ani. Licența pentru producerea de energie electrică se retrage de către Agenție în conformitate cu art.171.

(3) Titularul de licență pentru producerea de energie electrică respectă regulamentele, aprobate de Agenție, privind dirijarea centralelor electrice de către dispeceratul central.

[Art.25 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 26. Transportul de energie electrică

(1) Titularii de licențe și consumatorii au drept de acces la rețeaua de transport fără nici o discriminare.

(2) Unitatea transportatoare este obligată să transporte energie electrică la destinație conform clauzelor contractului încheiat între părți și condițiilor stipulate în licență și în regulamentele aprobate de Agenție.

(3) Unitatea transportatoare nu poate fi concomitent și furnizor.

(4) Unitatea transportatoare este obligată să răspundă la orice solicitare de serviciu în termen de 15 zile de la data înregistrării acesteia.

(5) Licența pentru transportul de energie electrică și/sau activitatea de dispecerat central se eliberează pe un termen de 25 de ani. Licența pentru transportul de energie electrică și/sau activitatea de dispecerat central se retrage de către Agenție în conformitate cu art.171.

(6) Titularul de licență pentru transportul de energie electrică se conduce, în activitatea sa de exploatare a rețelei de transport, de regulamentele emise de dispeceratul central, de condițiile stipulate în licență, de regulamentele și documentele normative obligatorii stabilite prin legi.

[Art.26 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 27. Distribuția de energie electrică

(1) Titularul de licență și consumatorii au drept de acces la rețeaua de distribuție fără nici o discriminare.

(2) Unitatea de distribuție este obligată să distribuie energie electrică la destinație conform clauzelor contractului încheiat între părți, condițiilor prevăzute în licență și regulamentelor aprobate de Agenție.

(3) Unitatea de distribuție poate fi concomitent și furnizor de energie electrică la tarife reglementate.

(4) Unitatea de distribuție este obligată să răspundă la orice solicitare de serviciu în termen de 15 zile de la data înregistrării acesteia.

(5) Licența pentru distribuția de energie electrică se eliberează pe un termen de 25 de ani. Licența pentru distribuția de energie electrică se retrage de către Agenție în conformitate cu art.171.

(6) Titularul de licență pentru distribuția de energie electrică se conduce, în activitatea sa de exploatare a rețelei de distribuție, de regulamentele emise de dispeceratul central, de condițiile licenței, de regulamentele și documentele normative obligatorii stabilite prin legi.

[Art.27 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 28. Dispeceratul central

(1) Activitatea operativ-tehnologică în sistemul electroenergetic este coordonată de către dispeceratul central în corespundere cu licența pentru activitate de dispecerat central.

(2) Dispeceratul central este întreprindere de stat și nu poate fi supus privatizării.

(3) Dispeceratul central înregistrează contractele de furnizare a energiei electrice în conformitate cu regulamentele emise de Agenție.

(4) Dispeceratul central nu poate fi concomitent și furnizor.

Articolul 29. Furnizarea de energie electrică

(1) Furnizorul este obligat să livreze energie electrică consumatorului în conformitate cu condițiile stipulate în licență și cu dispozițiile capitolului VI, ținând cont de statutul prioritar al centralelor electrice locale la comercializarea energiei electrice produse de ele.

(2) Dacă Agenția stabilește că piața energiei electrice este necompetitivă, titularul licenței pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate cumpără energie electrică la cel mai mic preț, asigurând, totodată, fiabilitatea procesului de aprovizionare cu energie electrică. În aceste cazuri, contractele privind achiziționarea de energie electrică sînt aprobate de Agenție.

(3) Nu se consideră furnizare alimentarea cu energie electrică a unui subconsumator de către un consumator în interiorul zonei de consum.

(4) Furnizorul poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat prin nerespectarea standardului național GOST 13109 privind calitatea energiei electrice. (5) Licența pentru furnizarea de energie electrică la tarife reglementate sau la tarife nereglementate se eliberează pe un termen de 25 de ani.

[Art.29 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

[Art.29 modificat prin Legea nr.1160-XIV din 26.07.2000]

Articolul 291. Calitatea serviciilor de distribuție și furnizare a energiei electrice

(1) Calitatea serviciilor de distribuție și furnizare a energiei electrice va fi apreciată în baza indicatorilor de calitate stabiliți de către Agenție, care vor reflecta continuitatea furnizării energiei electrice și calitatea relațiilor dintre furnizori și consumatori. Agenția stabilește indicatorii generali, care se vor calcula pentru unitatea de distribuție, și indicatorii garantați, care vor viza consumatorul individual, precum și valorile minime ale indicatorilor de calitate, care vor fi actualizați în dependență de situația obiectivă din sectorul electroenergetic și cerințele consumatorilor.

(2) Pentru nerespectarea valorii minime a indicatorilor de calitate Agenția este în drept să reducă tariful la energia electrică furnizată pînă la 5% sau să stabilească compensații individuale consumatorilor, în conformitate cu un regulament aprobat de Agenție.

[Art.291 introdus prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 30. Extinderea rețelelor electrice

(1) Unitatea transportatoare și cea de distribuție, beneficiind de dreptul stipulat la alin.(5), sînt responsabile de racordarea la rețelele lor a altor titulari de licențe sau consumatori care au depus o cerere corespunzătoare.

(2) Unitatea transportatoare și cea de distribuție sînt responsabile de extinderea rețelelor lor electrice în legătură cu creșterea cererii de energie electrică.

(3) Cheltuielile de extindere a rețelei de transport le suportă unitatea transportatoare. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru transportul de energie electrică în cazul în care cheltuielile date s-au efectuat în conformitate cu condițiile stipulate în licență și cu regulamentele aprobate de Agenție.

(4) Cheltuielile de extindere a rețelelor de distribuție le suportă unitatea de distribuție. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru distribuția de energie electrică în cazul în care cheltuielile date s-au efectuat în conformitate cu condițiile stipulate în licență și cu regulamentele aprobate de Agenție.

(5) Unitatea transportatoare și cea de distribuție sînt în drept să ceară altor titulari de licențe sau consumatori, care intenționează să-și extindă rețelele de transport ori de distribuție în vederea satisfacerii unor necesități aparte, ca aceștia să proiecteze și să construiască rețele sau să le acopere financiar în cazul în care aceasta se face în conformitate cu condițiile stipulate în licență și cu regulamentele aprobate de Agenție.

(6) Agenții economici, indiferent de forma lor de proprietate, instituțiile bugetare și alți consumatori de energie electrică care au în proprietate rețele electrice cu tensiunea 0,4 - 10 kV sau linii de transport electric și stații de transformare cu tensiunea 35 - 110 kV sînt în drept să le transmită cu titlu gratuit întreprinderilor specializate de distribuție sau de transport al energiei electrice. Venitul obținut în urma transmiterii cu titlu gratuit a obiectivelor electrice menționate se consideră venit neimpozabil.

[Art.30 completat prin Legea nr.82-XVI din 13.05.05, în vigoare 03.06.05]

Capitolul VI

RAPORTURILE JURIDICE DINTRE PARTICIPANȚII LA PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE

Articolul 31. Raporturile juridice

(1) Raporturile juridice dintre participanții la piața energiei electrice, stabilită de Agenție ca fiind necompetitivă, se reglementează prin regulamente elaborate și aprobate de Agenție.

(2) Raporturile juridice dintre furnizori și cumpărători pe piața energiei electrice, stabilită de Agenție ca fiind competitivă, se reglementează prin clauzele contractului încheiat între părți.

Articolul 32. Contractul de furnizare a energiei electrice

(1) Furnizarea energiei electrice se efectuează numai în bază de contract încheiat între furnizor și consumator. Contractul stipulează termenele de valabilitate, cazurile de suspendare sau limitare a acțiunii contractului, precum și responsabilitățile furnizorului și consumatorului.

(2) Clauzele contractuale pot fi detaliate și completate în anexe și în alte acte adiționale.

(3) Consumatorul poate încheia contract individual de furnizare a energiei electrice cu oricare furnizor, inclusiv din străinătate.

(4) Cererile consumatorilor privind achiziționarea de energie electrică și modificarea contractelor deja încheiate se examinează și se satisfac de titularul de licență în măsura posibilităților sale tehnice.

[Art.32 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Articolul 33. Efectele încheierii contractului privind furnizarea de energie electrică

(1) Furnizorul este obligat să asigure continuitatea alimentării cu energie electrică la parametrii prevăzuți de standarde și în conformitate cu clauzele contractuale.

(2) Consumatorii sînt în drept să transmită energia electrică unui subconsumator numai cu acordul prealabil al furnizorului. Raporturile juridice dintre consumatori și subconsumatori încetează odată cu expirarea contractului privind furnizarea de energie electrică, precum și în cazul încălcării obligațiilor de către subconsumator.

(3) Instalațiile de utilizare nu trebuie să pună în pericol viața și sănătatea oamenilor, să prejudicieze proprietatea, să provoace deranjamente în funcționarea normală a unității electroenergetice și în alimentarea cu energie electrică a altor consumatori.

Articolul 34. Suspendări și limitări în alimentarea cu energie electrică

(1) Unitatea electroenergetică este în drept să suspende furnizarea de energie electrică pentru o perioadă de timp cît mai scurtă în cazul cînd sînt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor, cînd apare pericolul prejudicierii proprietății, cînd se încalcă balanța de puteri în sistemul electroenergetic unic, cînd se încalcă regimul de funcționare a unităților electroenergetice, precum și în legătură cu efectuarea de racordări și alte operațiuni care nu pot fi executate în alt mod sau în legătură cu unele avarii ori lichidarea consecințelor lor.

(2) Unitatea electroenergetică avizează din timp consumatorul despre data și durata suspendării alimentării cu energie electrică în cazul dacă suspendarea nu este cauzată de situații excepționale.

(3) Unitatea electroenergetică este în drept să limiteze sau să suspende furnizarea de energie electrică în caz de criză de combustibil, survenită la scară națională, sau în cazul unor interese ce țin de apărarea națională.

(4) Unitatea electroenergetică nu repară prejudiciile cauzate de ea prin limitarea sau suspendarea alimentării cu energie electrică, în circumstanțele prevăzute la alin.(3), dacă acțiunile lor s-au conformat prevederilor alin.(1) și (2).

(5) Unitatea transportatoare și cea de distribuție sînt în drept să limiteze sau să suspende furnizarea de energie electrică dacă consumatorul sau titularul de licență nu respectă clauzele contractuale.

Articolul 35. Evidența consumului și plata pentru energie electrică

(1) Titularii de licențe pentru transport și distribuție de energie electrică sînt responsabili de instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea periodică a contoarelor de energie electrică ale consumatorilor racordați la rețelele lor.

(2) Titularii de licențe pentru transportul și pentru distribuția de energie electrică țin evidența energiei utilizînd numai echipamente de măsurare verificate metrologic, ale căror tipuri sînt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova.

(3) Părțile contractante pot iniția verificarea metrologică de expertiză a contoarelor electrice în cazul în care una dintre părți are reclamații. Dacă reclamația se confirmă, se fac recalculări, iar dacă nu se confirmă, cheltuielile de verificare le suportă reclamantul.

(4) Consumatorul:

a) suportă cheltuielile pentru racordare și pentru reconectare;

b) achită, în corespundere cu indicațiile echipamentului de măsurare și clauzele contractuale, costul energiei electrice consumate;

c) achită consumul de energie electrică calculat prin aplicarea sistemului pașal, în cazul constatării încălcării de către consumator a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate. Calculul consumului de energie electrică în aceste circumstanțe se efectuează în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

[Art.35 modificat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Capitolul VII

REGLEMENTAREA TARIFELOR

Articolul 36. Tarifele la energia electrică și pentru prestarea serviciilor auxiliare

(1) Tarifele reglementate la energie electrică se calculează și se aplică de către titularii de licențe respective conform unei metodologii prestabilite.

(2) Metodologia calculării și aplicării tarifelor reglementate la energie electrică se elaborează și se aprobă de către Agenție, în modul stabilit, pentru anumite perioade de timp.

(3) Metodologia calculării și aplicării tarifelor reglementate la energie electrică include:

1) modul de calculare:

a) a costului serviciilor;

b) a cheltuielilor aferente exploatării eficiente și dezvoltării unităților electroenergetice și a dispeceratului central;

c) a cheltuielilor aferente îndeplinirii cerințelor de protecție a mediului;

d) a mărimii profitului necesar titularilor de licențe pentru continuarea activității lor;

2) metoda de separare a cheltuielilor și a profitului, specificate la alin.(3) pct.1), la producerea de energie electrică și, separat, la producerea de energie termică, suportate și, respectiv, obținut la centralele care produc în regim combinat energie electrică și energie termică.

(4) Metodologia calculării și aplicării tarifelor reglementate la energie electrică trebuie să țină cont de politica statului în domeniul energetic, inclusiv privind importul, exportul și tranzitul energiei electrice, și să contribuie la alimentarea fiabilă a consumatorilor cu energie electrică cu cheltuieli minime și la utilizarea eficientă a capacităților de producție.

(5) Titularii de licențe sînt obligați să prezinte Agenției toate informațiile necesare acestora în activitatea de supraveghere a corectitudinii evidenței cheltuielilor efective și a calculării tarifelor reglementate.

(6) Stabilirea, aprobarea și revizuirea prețurilor la serviciile auxiliare prestate de către titularii de licențe se efectuează conform metodologiei aprobate de Agenție.

[Art.36 completat prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, în vigoare 30.05.2008]

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 37. Soluționarea litigiilor

Cu excepția cazurilor stipulate la art.12 alin.(2), litigiile dintre participanții la piața energiei electrice se soluționează în instanță de judecată.

Articolul 38. Dispoziții finale

(1) Pînă în anul 2000 inclusiv, titularii de licențe pentru furnizarea de energie electrică la tarife reglementate au dreptul exclusiv de livrare a energiei electrice pe teritoriul specificat în licență.

(2) Liberalizarea pieței energiei electrice se va efectua treptat, pe etape stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, după coordonarea cu Guvernul, în perioada de pînă la 1 ianuarie 2015.

[Alin.2 art.38 modificat prin Legea nr.172-XVI din 19.07.2007, în vigoare 27.07.2007]

[Alin.2 art.38 în redacția Legii nr.345-XVI din 22.12.05, în vigoare 06.01.06]

[Alin.2 art.38 în redacția Legii nr.75-XV din 28.02.03, în vigoare 18.03.03]

(3) Titularul de licență pentru transport de energie electrică este concomitent și titular de licență pentru activitate de dispecerat central. Agenția poate schimba această prevedere doar după anul 2002.

(4) În conformitate cu regulamentele aprobate de Agenție, titularul de licență pentru activitate de dispecerat central va asigura, pînă în anul 2001, titularii de licențe pentru furnizare de energie electrică la tarife reglementate cu cantitatea de energie electrică necesară.

(5) Agenția este în drept, în decursul unui an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, să facă modificări în licență fără acordul titularului ei dacă modificările se fac pentru apărarea intereselor consumatorilor.

(6) Guvernul, în termen de două luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru DIACOV

Chișinău,
17 septembrie 1998.
Nr. 137-XIV.